

پلچك *Culvert*

پلچك دهغه ساختمان خخه عبارت د ي چې دكانال ، دريل خط اويakoچني سيند تقاطع په ساحه کې دسړك سره جوړيږي . دپلچك عرض بايد د 8m تجاوز ونکړي .دضرورت په اساس دا پلچکونه دساده اتکا په شکل جوړيږي چې داتکاگانو ترمنځ فاصله پې د 5m خخه کمه وي .په هغه صورت کې چې

دکانال یا کوچني سیند عرض د 8m څخه زیات شي دپل په نوم ساختمان ورباندې جوړېږي .
پلچکونه د ساختمان دنقطې نظره په څلورو کتگوریو تقسیم شويدي:

1. کمان ډوله پلچکونه Arch Culvert

2. دکانکریټي فرش پلچکونه Slab Culvert

3. پایپ ډوله پلچکونه Pipe Culvert

4. بکس ډوله پلچکونه Box Culvert

کمان ډوله پلچکونه Arch Culvert

د تیرېو او خښتو کمان ډوله پلچکونه په پخوا زمانو کې په زیاته اندازه جوړیدل امان وړځ
دهغې په ځای د پلچکونو نور شکلونه زیات مروج دي. نوموړي پلچکونه اکثراً په هغه قسمتونو کې
جوړېږي چې نهر یا کانال د سرک دلاندنۍ برخې څخه په زیات ژوروالي تیرېږي او یا په پلچک باندې
زیات لوړیا بار واردېږي. ددې ډول پلچکونو کمان د تیرېو یا خښتو څخه جوړېږي او په فرش کې یې
بیدون د سیخ کانکریټو څخه استفاده کیږي. ددې ډول پلچکونو طول باید د 3m څخه کم وي.

دکانکریټي فرش پلچکونه Slab Culvert

د RCC پوشش لرونکي پلچکونه دهغه پلچکونو څخه عبارت دي چې دهغوي چت د سیخ
لرونکي کانکریټو څخه او جاني ديوالونه یې د مصالحه لرونکي سنگ کاري څخه جوړېږي. دغه
پلچکونه په هغه ساحو کې جوړېږي چې تیرېو په آسانی او کم قیمت سره پیدا کیږي او همدارنگه
دویالي یا کانال ارتفاع د سرک د سطحې څخه زیاته نه وي.
د ساختمان له نظره دغه پلچکونه ډیر ساده دي او نسبت نورو نوعو ته زیات رایج دي.

پایپ ډوله پلچکونه Pipe Culvert

په هغه صورت کې چې داو بو مقدار کم وي او پرکاري زیاته وي ددې ډول پلچکونو جوړول
مناسب دي. معمولاً دیو یا دیو څخه د زیاتو پایپونو څخه چې یو د بل په څنګ کې ایښودل کیږي
جوړېږي. د پایپونو تعداد د باران په اوبو پورې اړه لري او ددې پایپونو قطر باید د 75cm څخه زیات

وي. د پایپونودځای په ځای کولو څخه مخکې باید په لاندنۍ برخه کې د 15cm په ضخامت بیدون د سیخ څخه کانکریت واچول شي.

نوموړي پایپونه د سیخ لرونکي کانکریتو (RCC)، چدن او یا فولادو څخه جوړیږي. د شکل له نظره نوموړي پایپونه په دوه ډوله جوړیږي: یو د ایلروي مقطع لرونکي او بل د بیضوي مقطع لرونکي چې هریو بې ځانگړي خصوصیات لري او نظر د ساحې نوعیت ته انتخابیږي. د ایلروي مقطع لرونکي پایپونه نظریضوي مقطع لرونکي پایپونو ته ارزانه اوزیات معمول دي ز

بکس ډوله پلچکونه Box Culvert

معمولاً دغه پلچکونه په هغه ساحو کې جوړیږي چې خاوره یې نرمه وي او مقاومت یې کم وي او یا په هغه ځایونو کې چې د ترافیکو جریان د زیات وخت لپاره قطع نشي او سرک ژر د ترافیکود استفاده وړوگرځي. دغه پلچکونه د مربع یا مستطیل په شکل چې یو یا څو مربع یا مستطیل یو د بل په څنګ کې قرار ولري جوړیږي.

ددې ډول پلچکونو چټ او جانبي دیوالونه د سیخ لرونکي کانکریتو څخه جوړیږي. ددې پلچکونو وایه د 3m څخه زیاته نه وي، ددې پلچکونو ارتفاع باید د 60cm څخه کمه نه وي ځکه چې بیا یې پاکول مشکل وي. ځینې وخت دغه پلچکونه د Precast په شکل جوړیږي او په ساحه کې نصبیږي.

د کانکریتي پلچکونو ډیزاین:

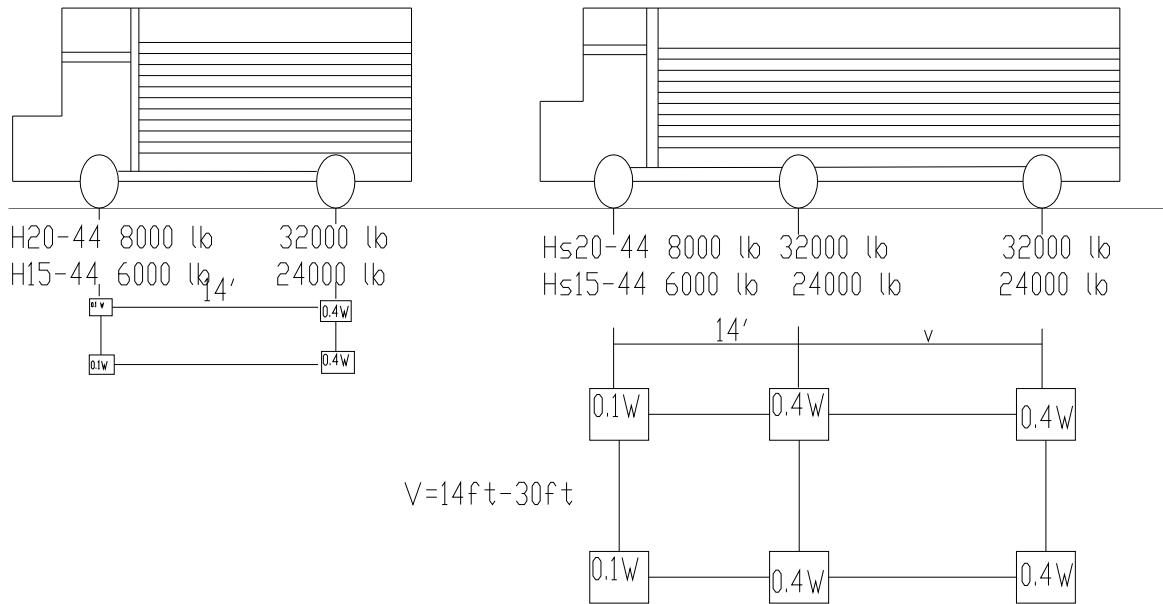
کانکریتي پلچکونه دهغه ساختمان څخه عبارت دي چې طول یې 3-8m وي او د کانکریتي فرش څخه چې په دوه نقطو اتکا ولري جوړیږي.

د کانکریتي پلچکونو په ډیزاین کې لاندې وزنونه په پام کې نیول کیږي:

1. ژوندي بار Live Load
2. ثابت یا مېر بار Dead Load
3. ضربه یي بار Impact Load

ژوندي بارونه:

په پلونو او پلچکونو کې ژوندي بارونه نظرد عراده جاتو وزن ته تعینيږي او عراده جات په دوه کتگوريو تقسیم شويدي (H20, H15) او (Hs20, Hs150) چې په لاندې شکل کې ښودل شويدي:

مېر بار: د پلچک د ساختماني عنصر د وزن څخه عبارت دي.

ضربه يي بار: دغه بار د لاندې فورمول څخه په لاس راځي $I = 50/L + n5 \leq I_{max} = 0.3$

په پورته فورمول کې L د پلچک مؤثر طول دي (Effective Span)

نظرد ساحې په خصوصياتو او همدارنگه د کانکريټي پلچکونو په عمومي سره مونږ دخپلې پروژې

لپاره کانکريټي پلچک په نظر کې نيسو اود دغه طرح اوډيزاين اجراکوو:

د پلچک هایدرولیکي محاسبات

په هایدرولیکي محاسباتو کې د جریان مقدار پیدا کړي او بیا نظر هغې ته د پلچک ابعاد تعیین کړي ، څرنگه چې په نوموړې ساحه کې زیاتره له اوبو څخه د کرهڼې لپاره استفاده کېږي بیا د دې پلچک ابعاد په ساحه کې د نورو موجودو پلچکونو د ابعادو له مخې تعیینوو .

په نظر کې نیسو چې د پلچک وایه 3m او ارتفاع یې 2m ده چې د آبرو ارتفاع یې 1.6 m په لاس راځي یعنې د 40cm په اندازه Free Board په نظر کې نیسو البته د Free board اندازه باید د 30cm کمه نه وي .

$$b=3m$$

$$H=2m$$

$$h=1.6m$$

$$Q=A*V \qquad V=1/n*R^{2/3}*S^{1/2}$$

$$A=b*h=3*1.6=4.8m^2$$

$$n=0.013 \quad \text{نظر موادو ته د جدول څخه}$$

$$S=2\% = 2/100=0.02$$

$$R=A/P=b*h/b+2h=3*1.6/3+2*1.6=0.77m$$

$$V=1/0.013(0.77)^{2/3}(0.02)^{1/2}=76.92*0.84*0.14=9m/sec$$

$$Q_{max}=A*V=4.8*9=43.2m^3/sec$$

د پلچک د کانکریټي فرش ډیزاین:

Given information for concrete

1. Clear span 3m
2. thickness of slab 40cm
3. Mark of concrete M200

4. Permissible compressive stress of concrete is 40% of compressive stress of concrete.
 $R_c = 0.4 \times 200 = 80 \text{ kg/cm}^2$

5. Tensile stress of the steel = 2800 kg/cm^2

6. Permissible tensile stress of the steel is 50% of tensile stress of the steel.
 $R_s = 0.5 \times 2800 = 1400 \text{ kg/cm}^2$

7. theoretical or effective span = clear span + thickness/2 + thickness/2
 $L = 3 + 0.2 + 0.2 = 3.4 \text{ m}$

8. Live load = $7.25 \text{ ton tyre load}$

دپلونو او پلچکونود ديزاين لپاره د فوايد عامې وزارت د AASHTO ستنډرډ ميتود څخه
استفاده کوي په نوموړي کود کې د اکسل اعظمي بار د پلونو او پلچکونو لپاره 14.5 ton نيول
کيږي چې د يو ټيرپه واسطه انتقالې وزن يې 7.25 ton کيږي.
د سلب ضخامت په مقدماتي ډول 40 cm فرض کوو.

Design Load:

1. Dead load

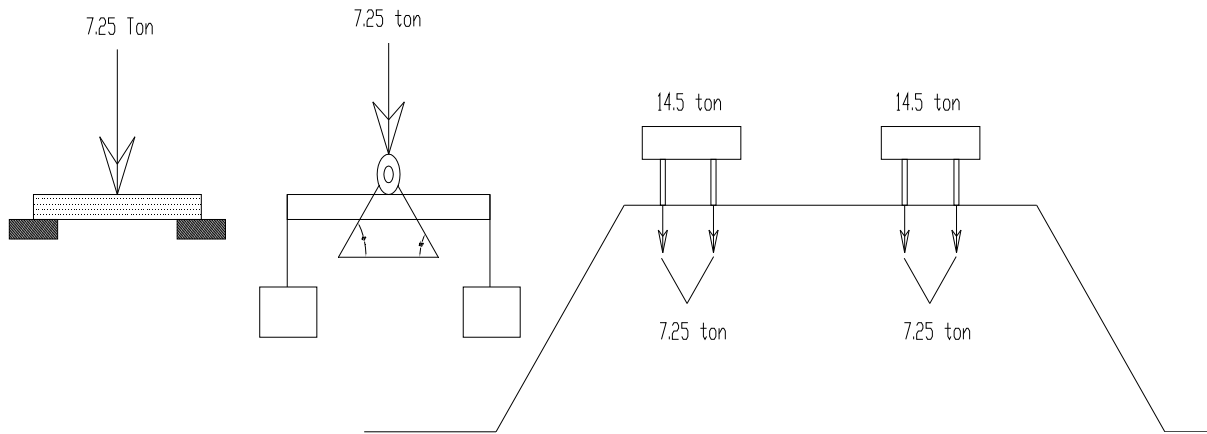
$$\Rightarrow \text{RCC slab} = \gamma \times h = 2.5 \times 0.4 = 1 \text{ ton/m}$$

$$\Rightarrow \text{Wearing course} = \gamma \times h = 2.2 \times 0.05 = 0.11 \text{ ton/m}$$

$$\text{Total} = 1.11 \text{ ton/m}$$

2. Live load

د ژوندي بار لپاره بايد د معلومه شي چې په سلب باندې څو ټيرونه عمل کوي. څرنگه چې د پلچک وايه
 3 m ده نو يواځې په يو وخت کې يو اکسل په يولین باندې عبور کوي.

ددې لپاره چې وزې په تیر ویشلي عمل کوي نوضروري ده چې دتایردویشلو عرض کومه ساحه چې وزن ورباندې عمل کوي پیدا کړو

$$b = 1.22 + 0.06 * L = 1.22 + 0.06 * 3.4 = 1.424 \text{ m}$$

$$b < 2.1 \text{ m} \quad , \quad 1.424 < 2.1 \text{ m}$$

$$\text{Live load} = 7.25 / 1.424 = 5.09 \text{ ton/m}$$

Bending Moment:

1. Dead load bending moment $= ql^2/8 = 1.11 * (3.4)^2/8 = 1.6 \text{ ton*m}$
2. Live load bending moment $= pl/4 = 5.09 * 3.4/4 = 4.33 \text{ ton*m}$
3. Impact moment $= 0.3 * 4.33 = 1.299 \text{ ton*m}$

$$\text{Moment resistance factor } = r = R_s/R_c = 1400/80 = 17.5 \approx 18$$

$$\text{Natural axis factor} = k = n/n+r = 10/10+18 = 0.35$$

$$\text{Liver arm factor} = j = 1 - k/3 = 1 - 0.35/3 = 0.88$$

$$d_{\min} = \sqrt{2M/R_c * bjk} = \sqrt{2 * 7.23 * 10^5 / 800 * 100 * 0.88 * 0.35} = 24.22 \text{ cm}$$

$$D = 24.22 + 3 = 27.22 \text{ cm} = 28 \text{ cm} \approx 30 \text{ cm}$$

$$d = 30 - 3 = 27 \text{ cm}$$

$$\text{Area of steel bar} = M/R_s * jd = 7.23 * 10^5 / 1400 * 0.88 * 27 = 21.735 \text{ cm}^2$$

Using 20mm steel bars: $A\phi = \pi * 20^2 / 4 = 3.14 \text{ cm}^2$

Spacing = $100 * A\phi / A_s = 100 * 3.14 / 21.735 = 14.44 \approx 14 \text{ cm}$

No of steel bars = $A_s / A\phi = 21.735 / 3.14 = 6.9 = 7.0$ $7\phi 20 \text{ mm} @ 14 \text{ cm c/c}$

Total = $7 * 7 = 49\phi 20 \text{ mm} @ 14 \text{ mm c/c}$

فشاري سيخ $5\phi 12 / \text{m}$ په في متر کې اچو

Space = $1.13 * 100 / 5 * 1.13 = 20 \text{ cm c/c}$

Total = $5 * 3 = 15\phi 12 \text{ mm} @ 20 \text{ cm c/c}$

اوس په پورتنۍ برخه کې د سيخ د مساحت 50% distribution bar اچو

$ds = 50 / 100 * 21.735 = 10.87 \text{ cm}^2$

No of bars = $10.87 / 1.13 = 9.61 = 10\phi 12 \text{ mm}$

$10\phi 12 \text{ mm} @ 10 \text{ cm c/c}$

همدارنگه د abutment د پاسه رينگ په نظر کې نيول کيږي چې په هر کنج کې پې بايد سيخ واچول

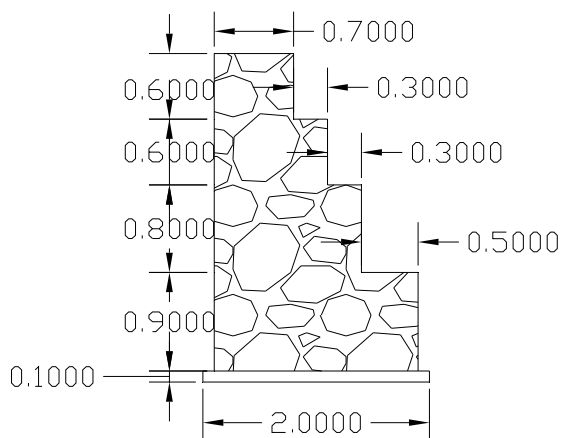
شي چې طولاني سيخان پې $8\phi 12 \text{ mm} @ 20 \text{ cm c/c}$ او عرضاني سيخان $8\phi 12 \text{ mm} @ 20 \text{ cm c/c}$

Design of abutment for culvert

Abutment د پلچک د جانبي ديوالونو څخه عبارت دي چې د پلچک واره بارونه متحملوي.

Abutment د استنادي ديوال په شان محاسبه کيږي علاوه د خاورې د فشار څخه عمودي بار هم

متحملوي. د abutment د ډيزاين لپاره لومړي عمودي قواوې پيدا کوو:

$$W_{\text{wall}} = 0.7 * 0.6 + 0.6 * 1.0 + 0.8 * 1.3 + 0.9 * 1.8$$

$$+ 0.1 * 2 = 3.88 \text{ ton} * \text{m} * 2 = 7.76 \text{ t} * \text{m}$$

$$w = 7.76 \text{ ton} * \text{m} \text{ د پلچک عکس العمل}$$

$$RD = DL * l / 2 = 1.11 * 3.4 / 2 = 1.887 \text{ ton}$$

$$RL = 4P / 2 = 4 * 7.25 / 2 = 14.5 \text{ ton}$$

$$W_{\text{total}} = 24.16 \text{ ton}$$

$$\varphi=30^\circ \quad 1-\sin\varphi/1+\sin\varphi=1-\sin30/1+\sin30=1/3$$

$$P=Wh^2/2=24.16(2.3)^2/2*1/3=21.3 \text{ to}$$

$$P_H=\gamma h^2/2*1/3=1.8 (2.3)^2/2*1/3=1.587 \text{ ton}$$

$$X=a/2=0.7/2=0.35$$

دقوودثقل مرکز پیدا کوو

دقوودثقل مرکز او محصله فشار د عمل د نقطې ترمنځ فاصله

$$X_1=P/w*H/3=21.3/24.16*2.3/3=0.676\text{m}$$

کنترول:

1. دچپه کیدو په مقابل کې کنترول

$$MR=W*X=24.16*0.35=8.456 \text{ ton*m}$$

$$MP=P_H*H/3=1.587*2.3/3=1.22 \text{ ton*m}$$

$$\text{Safety Factor}=MR/MP=8.456/1.22=5.8>1.5 \quad \text{ok}$$

2. دلغزش Sliding په مقابل کې کنترول

$$\mu*W=0.6*24.16=14.5$$

$$S.F=\mu w/P_H=14.5/1.587=9.13>1.5 \quad \text{OK}$$

3. د ماتیدو په مقابل کې کنترول

$$e=X+X_1-b/2=0.35+0.676-2/2=0.026$$

$$F_{\max}=W/b (1+6e/b) =24.16/2(1+6*0.026/2) =13.02<20 \text{ ton/m}^2 \quad \text{Bcs of poor soil}$$

$$F_{\min}=W/b (1-6e/b) =24.16/2(1-6*0.026/2) =11.13>0 \quad \text{OK}$$

نوټ: په هغه صورت کې چې د خاورې د مقاومت معلومول ممکن نه وي خاوره ضعیفه فرض کیږي

چې د برداشت مقاومت یې $Bcs=20 \text{ ton/m}^2$ دي.

د پورته چکونو څخه وروسته ویلي شو چې د Abutment ټاکل شوي ابعاد واره قواو په مقابل

کې Safe دي پدې اساس نوموړي ابعاد درست دي.

:Wing Walls

دپلچک په دواړو طرفونو inlet او outlet يعنې داوبو په برخو کې Wing Wall په نظر کې نیول کېږي. د wing wall هدف دا دی چې داوبو په مقابل کې د Abutment څخه ساتنه وکړي تر څو تخریب نشي. په پلونو او پلچکونو کې د wing wall موجودیت ډیر ضرور دی ځکه که چیرې موجود نه وي ډیر ژر دهغوي د تخریب امکانات شته.

د wing wall ضخامت په پورته برخه کې 30-40cm وي او طول یې د اتکا د ارتفاع 1.5-2 څخه ډیر وي، ضخامت په لاندې حصه کې $0.35H-0.40H$ وي. H د وینګ وال ارتفاع ده.

استنادي ديوال

Retaining wall or Protection wall

استنادي ديوال دهغه ساختمان څخه عبارت دي چې اوبو يا خاورې د بنوئيدو په مقابل کې اعمارېږي، يا په بل عبارت استنادي ديوال هغه ديوال ته ويل کېږي چې داوبو يا خاورې افقي فشار زغمي. او په لاندې ډولونو ویشل شوي دي:

1. وزني استنادي ديوال Gravity Retaining wall

2. کنسولي استنادي ديوال Cantilever Retaining wall

3. پشتي لرونکي استنادي ديوال Counter fort Retaining wall

وزني استنادي ديوال: هغه ديوال ته ويل کېږي چې يوازې دخپل وزن له اثره افقي فشار زغمي. داديوالونه معمولاً د ډبرينو معمورو څخه جوړېږي په دې شرط چې د ديوال ډبرې نارينه ډبرې وي ځکه

اوبه پرې اثر نه کوي. د دې ديوالونو د تهداب گذاري عمق بايد لاندې شرايطو ته تعين شي:

1. زراعتي قشر: په دې کې بايد عمق د 60cm کم نه وي
2. د يخبندان عمق: دا عمق نظر هرې منطقي ته فرق کوي
3. زلزلي شرايط: په دې کې بايد عمق د 100cm څخه کم نه وي
4. د ترزاکي د فورمول له مخې بايد عمق تعين شي

$$D=H=P_0/\gamma(1-\sin\phi/1+\sin\phi)$$

5. په سيند کې د ژورې نقطې (عمق شستشو) يا Scour depth له مخې تعين شي.
 6. داستنادي ديوال د پورتنۍ برخې عرض بايد د 60cm څخه کم نه وي ، د افغانستان په شرايطو کې بايد 1m وي اولاندیني عرض به بايد دري چنده وي
- استنادي ديوال په دڅلورواکاسي چکونو په مقابل کې امتحان وکړه د Check شرايط صدق وکړي نو تعين شوې اندازې درستې دي او په غير دهغې بايد دوباره اندازې تعين شي.

1. Check against Sliding: د بنوټيدنې په مقابل کې check

هغه وخت ديوال د بنوټيدنې په مقابل کې مقاوم دي چې $P_H < W$ افقي فشار دي چې په

$$P_H = \gamma h^2 / 2 (1 - \sin\phi / 1 + \sin\phi)$$
 لاندې ډول اندازه کيږي

په پورته فورمول کې γ د خاورې حجمي وزن دي ، h د خاورې ارتفاعي اندازه او ϕ د خاورې داخلي اصطکاک زاويه يا Repose Angle ده.

2. Check against Overtaking: د چپه کيدو په مقابل کې چک

ديوال هغه وخت د چپه کيدو په مقابل کې مقاوم دي چې د افقي قوې مومنت د عمودي قوې

$$M \text{ of } P_H < M \text{ of } W$$
 د مومنت څخه کوچني وي

3. Check against Tension: د کشش په مقابل کې چک

ديوال هغه وخت د کشش په مقابل کې مقاوم دي چې محصله قوه په وسطي ثلث کې قرار ولري

4. Check against Crushing: د نشست په مقابل کې چک

ديوال هغه وخت د نشست په مقابل کې مقاوم دي چې :

$$F_{max}=w/b (1+6e/b) < Bc_s \quad \text{and} \quad F_{min}=w/b (1-6e/b) > 0$$

کنسولي استنادي دیوال: دادیوال په هغه ځایونو کې اعمارېږي چې ارتفاع یې زیاته وي او ډبري دیوال غیراقتصادي تمام شي. نوموړي دیوالونه د RCC څخه په دوه گونې سیخ بندي سره جوړېږي، ددې دیوالونو د Stem برخې عرض په مقدماتي ډول 20-30cm او یا H/15-H/10 پورې نیول کېږي او نوره محاسبه ددې په اساس وړاندې وړل کېږي.

پشتي لرونکي استنادي دیوال: که چیرې دکنسولي استنادي دیوال ارتفاع د 6m څخه زیاته شي دکنسولي دیوال ابعاد ډیر زیاتېږي نو د دیوال د ابعادو د زیاتوالي دمخنيوي په خاطر توصیه کېږي چې پستي گانې مدنظر و نیول شي. د پستي د سربرخې عرض باید 45cm وي. Stem دیو مسلسل سلب په شکل چې په پستي گانو باندې متکي دي محاسبه کېږي چې افقي فشار یې په لاندې ډول محاسبه کېږي:

$$P = \gamma h^2 / 2 * k_a \quad K_a = 1 - \sin \phi / 1 + \sin \phi$$

استنادي دیوال دمختلفو موادو څخه جوړېږي مگر څرنگه چې ډبرین استنادي دیوال په ساحه کې زیات معمول دي مونږ هم دخپلې پروژې لپاره ډبرین استنادي دیوال په نظر کې نیسو. مورد نظر دیوال په (3+100-4+000) او (4+800-6+000) استشنونو کې موقعیت لري چې ټول طول یې 2100m کېږي. ارتفاع یې 3m ده.

Design of Retaining Wall

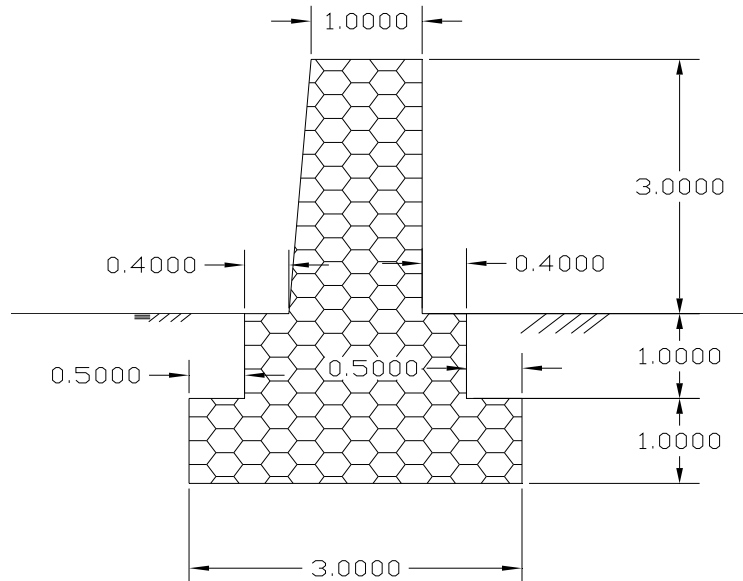
د Protection or Retaining wall ابعاد نظر ارتفاع ته په مقدماتي ډول محاسبه او بیا کنټرول کوو

ارتفاع	$H_1 = 3m$
لاندنی عرض	$B_1 = 0.6H = 0.6 * 3 = 1.8m$
پورتنی عرض	$a_1 = 0.2H = 0.2 * 3 = 0.6m$

همدارنگه د دیوال لپاره تهداب یا Foundation نظر د شستشو عمق Scouring depth ته تعیینېږي چې د سیند په غاړه کې باید د 1.5m څخه کم نه وي نو د تهداب عمق $d = 2m$ قبلوو بیا د استنادي دیوال مکمله ارتفاع د تهداب په شمول $H = 5m$ کېږي.

دتهډاب لاندنی عرض $B=0.6H=0.6*5=3.0m$

دتهډاب پورتنی عرض $a=0.2H=0.2*5=1.0m$

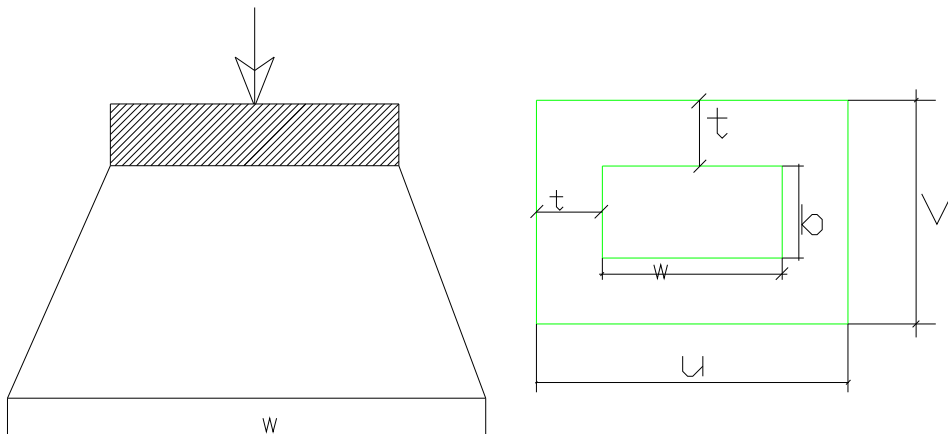

د AASHTO د کود له مخې د ټایروزن چې په یوه ساحه ویشل کیږي د لاندې رابطې له مخې پیدا کیږي

$$B=1.2+0.06*L$$

همدارنگه د IRC د میتود له مخې د ټایر دوزن لپاره ویشونکي عرض یا Dispersion wide لاسته

راوړواو دارنگه یې تحلیلوو

b او w د ټایر د تماس ساحه ده چې نظرد اکسل بارته د جدول څخه اخیستل کیږي چې د 12T بار لپاره

b=25cm او w=50cm سره دي ، t د طبقاتو ضخامت دي ، u ، v د موثر عرضونه دي چې دارنگه يې محاسبه کوو:

$$U=w+2t=50+2*50=1.5m$$

$$V=b+2t=25+2*50=1.25m$$

لومړي متمرکز بار چې مودسرك د ديزاين لپاره انتخاب کړي يعنې د يو اکسل بار 12T او د يوې پاڼې يا يو ټاير بار 6T کيږي په نظر کې نيسو او فشار يې دارنگه محاسبه کوو

$$q=p/uv=6/1.5*1.25=3.2 \text{ ton/m}^2$$

څرنگه چې د ټاير د عمل نقطه يا د عمل د ثقل مرکز د ديوال څخه يوه فاصله لري بناءً تاثيرات يې نسبتاً کم دي چې د فشار د پيدا کولو لپاره د تنقيص يو ضريب په نظر کې نيسو

$$q_0=q*0.7=3.2*0.7=2.2 \text{ ton/m}^2$$

داستنادي ديوال کنټرول Check of Retaining wall

د اضافي بار له اثره $P_1=WH(1-\sin\phi/1+\sin\phi)=2.2*3(1-\sin30/1+\sin30)=2.2t/m$

د خاورې له اثره فشار $P_2=\gamma H^2/2(1-\sin\phi/1+\sin\phi)=1.8*3^2/2*1/3=2.7 \text{ ton/m}$

د ديوال وزن $W=a+b/2*H*\gamma*1m=1+1.8/2*3*2.4*1=10 \text{ ton/m}$

د ثقل د مرکز فاصله $X'=a^2+ab+b^2/3(a+b)=1^2+1*1.8+1.8^2/3(1+1.8)=0.72m$

مجموعي افقي بار $P_{total}=P_1+P_2=2.2+2.7=4.9 \text{ ton/m}$

د عمل نقطه د $h'=P_1h_1+P_2h_2/w=2.2*1.5+2.7*2/10=0.86m$

د عين المركزيت اندازه $e=x'+x_0-b/2=0.72+0.86-1.8/2=0.68m$

اعظمي تشنج $F_{max}=w/b(1+6e/b)=10/1.8(1+6*0.68/1.8)=18.1 \text{ t/m}^2 < 20 \text{ t/m}^2$

$$F_{min}=w/b(1-6e/b)=10/1.8(1-6*0.68/1.8)=-2 \text{ ton/m}^2$$

1. دلغزش په مقابل کې چک

$$\mu=w/p=10/4.9=1.42>1 \quad \text{Safe}$$

2. د چپه کيدو په مقابل کې چک

ذخيروي مومنت

$$M_r = w \cdot X' = 10 \cdot 0.72 = 7.2 \text{ ton} \cdot \text{m}$$

تخريبي مومنت

$$M_p = P_t + h' = 4.9 + 0.86 = 4.263 \text{ ton} \cdot \text{m}$$

$$M_r / M_p = 7.2 / 4.263 = 1.68 > 1.5 \quad \text{Safe}$$

3. د ماتيدوپه مقابل کې چک

خرنگه چې په اساس کې منفي تشنج موجود دي بناءً Safe دي.

دواش ډيزاين

Design of Wash or Causeway

واش د سخت يا Rigid Pavement سرکونود جملې څخه دي چې د ترافيکي بارونو څخه علاوه داو بو تيرولو لپاره هم ورڅخه استفاده کيږي البته په هغه غرنیو ساحو کې چې د پلچک جوړولو امکان نه وي همدارنگه واش په هغه ځایونو کې جوړيږي چې اوبه دوامداره نه وي خو په طبیعي ډول کله کله اوبه دومره ډیريږي چې د پل جوړول هېڅ امکان نلري نو ځکه هلته واش په نظر کې نیول کيږي یعنې په هغه سرکونو چې اوبه تیريږي او داو بو تیرولو قابلیت د واش په نوم یاديږي . څرنگه چې په واش باندې هم افقي قوې او هم عمودي قوې عمل کوي نو ضروري ده چې واش د سیخ بندې په واسطه سره تقویه شي.

واش دلاندې طبقاتو لرونکي دي :

1. د فرش طبقه RCC

2. د اساس طبقه Base Course

3. دواش دبستر طبقه Wash Soil Sub grade

دواش د ساختمان لپاره د اساس طبقه او دبستر طبقه عیناً دنورو سرکونو په شان ترمورد نظر تستونولاندې قرار نیسي او دهغوي ضخامت تعیینېږي .

دواش د فرش طبقه یا RCC Slab نظر واورده بارتیه چې 6ton دي او فشار چې $P=7\text{kg/cm}^2$ دي د Rigid Pavement په ډیزاین کې د جدول څخه چې $T=20\text{cm}$ دي ټاکوالبتیه د کانکریټي سرکونو لپاره د ضخامت اندازه 15-25cm دي نو بڼه نظر د اکسل بار او فشار ته ضخامت ټاکل کېږي . دواش طول $L=30\text{m}$ دي او څرنګه چې مورد نظر ساحه دهلمند په ولایت کې قرار لري کوم چې اقلیم بې ګرم دي بڼه د حرارت درز او Expansion درز چې واش په څو برخو ویشي په نظر کې نیول کېږي د حرارتي درزونو ترمنځ فاصله دلاندې فورمول په مرسته محاسبه کېږي :

$$L = s/100C (t_2 - t_1) \quad \text{په دې فورمول کې } S \text{ د درز اندازه ده } s=2-3 \text{ cm} \text{ چې په دې فورمول کې}$$

$$S=2/2=1\text{cm} \text{ یعنې نیمایي تعیین شوي دي ، } C \text{ کانکریټي حرارتي ضریب دي } C=10 \times 10^{-6} \text{ per } ^\circ\text{C}$$

$$t_1 - \text{د کانکریټ ریزې په وخت کې د حرارت درجه ده}$$

$$t_2 - \text{د ساحې اعظمي د حرارت درجه ده}$$

$$t_2=54^\circ\text{C}$$

$$L = 1/100 \times 10 \times 10^{-6} (54-15) = 25\text{cm}$$

داپه دې معنې ده چې دهر 25cm څخه وروسته حرارتي درز په نظر کې نیول کېږي . دواش د ارتباطي درزونو ترمنځ فاصله Spacing of Construction که چیرې کانکریټ بیدون د سیخ څخه وي دلاندې فورمول څخه پیدا کېږي :

$$L = 2Ss/w * F * 10^4$$

په پورته فورمول کې : L - د سلب طول دي ، Ss - د کانکریټو مجازي کششي مقاومت دي W - د کانکریټو حجمي وزن دي او F - د اصطکاک ضریب دي .

څرنګه چې په مورد نظر واش کې سیخان هم استعمالیږ بڼه دواش د ارتباطي درزونو ترمنځ فاصله دلاندې فورمول په واسطه پیدا کوو :

$$L = 200Ss * As/b * h * W * F = 200 * 600 * 13/13.5 * 25 * 2500 * 1.5 = 1560000/1265625 = 2\text{m}$$

Ss - د سیخانو مجازي کششي مقاومت دي $Ss=1200\text{kg/cm}^2$ ، مګر مطمئن کیدو په خاطر مونږ

$$S_s = 1200/2 = 600 \text{ kg/cm}^2 \text{ نيسو}$$

$$A_s = 13 \text{ cm}^2 \text{ - په في متر واش کې د سيخانو مساحت دي}$$

$$b = 13.5 \text{ m} \text{ - د سلب عرض دي}$$

$$h = 25 \text{ cm} \text{ - د سلب ضخامت دي}$$

$$W = 2500 \text{ kg/cm}^2 \text{ - د کانکريټو حجمي وزن دي}$$

$$F = 1.5 \text{ - د اصطکاک ضريب دي}$$

د کانکريټو لپاره د جدول څخه د F قيمت رااخلو بڼه بايد چې د سلب منځني طول 2 m ونيول شي.

Design of Reinforcement

سيخبندي د دې لپاره کيږي چې کانکريټ د درځونو څخه وژغورل شي او هم د کانکريټو د انحنا او انقباض څخه مخنيوي وشي. د سلب په في متر کې طولاني او عرضاني سيخان د لاندې فورمول په واسطه محاسبه کيږي:

$$A = L * F * W / 2S$$

$$A \text{ - د سلب په في متر کې د طولاني او عرضاني سيخانو مساحت دي}$$

$$L \text{ - د سلب طول دي} \quad L = 4 \text{ m} \quad W \text{ - د کانکريټو حجمي وزن دي}$$

$$S \text{ - د سيخانو کششي مقاومت دي} \quad S = 1200 \text{ kg/cm}^2 \quad F \text{ - د اصطکاک ضريب دي} \quad F = 1.5$$

د سلب په في متر طول يا عرض کې د سيخانو مساحت د يوې طبقې لپاره پيدا کوو.

$$A = 4 * 1.5 * 2500 / 2 * 1200 = 6.25 \approx 6.5 \text{ cm}^2$$

څرنگه چې د سلب ضخامت $T = 25 \text{ cm}$ دي نو بايد چې د دوه گوني سيخبندي څخه استفاده وشي يعنې دوه طبقې سيخان واچول شي بڼه د سيخانو مساحت په يوسمت کې:

$$A_1 + A_2 = 6.5 + 6.5 = 13 \text{ cm}^2$$

$$\text{Using } 12 \text{ mm } \varnothing \text{ bars} \quad A_{\varnothing} = 3.14 / 2 * (1.2)^2 = 1.3 \text{ cm}^2$$

$$\text{Spacing } c/c = A_{\varnothing} * 100 / A_1 = 1.13 * 100 / 6.5 = 17 \text{ cm}$$

$$\text{Number of bars in one meter} = 100 / 17 = 6 \quad 6 \varnothing 12 \text{ mm} @ 17 \text{ cm } c/c$$

Design of Tie bars د عرضاني سيخانو محاسبه

عرضاني سيخان د سلب په طول کې اچول کيږي او وظيفه يې داده چې دوه څنگ په څنگ سلبونو سره محکم ساتي او ارتباط ورکوي نوموړي سيخان هيڅ وزن نه انتقالوي بلکه سلبونه سره يوځای کوي. عرضاني سيخان په في متر کې دلاندې فورمول په واسطه پيدا کوي:

$$A_s = b \cdot h \cdot w \cdot F / 100 S_s$$

$$b = 13.5 \text{ m} \quad \text{د سلب عرض دي} \quad h = 25 \text{ cm} \quad \text{د سلب ضخامت دي}$$

$$F = 1.5 \quad \text{د اصطکاک ضريب دي} \quad W = 2500 \text{ kg/cm}^2 \quad \text{د کانکريټو حجمي وزن دي}$$

$$S_s = 1400 \text{ kg/cm}^2 \quad \text{د سيخانو کششي مقاومت دي}$$

$$A_s = 13.5 \cdot 25 \cdot 2500 \cdot 1.5 / 100 \cdot 1400 = 1265625 / 14000 = 90.4 \text{ cm}^2$$

$$\text{Using } 12 \text{ mm } \varnothing \text{ bars} \quad A_{\varnothing} = 1.13 \text{ cm}^2$$

$$\text{Spacing } c/c = 1.13 \cdot 100 / 90.4 = 16 \text{ cm} \quad 6 \varnothing 12 \text{ mm} @ 15 \text{ cm } c/c$$

Length of Tie bars د عرضاني سيخانو طول

د عرضاني سيخانو طول نظرد سلب ضخامت او د سيخ قطر ته د جدول څخه اخيستل کيږي چې د جدول څخه $L = 60 \text{ cm}$ او د فورمول په واسطه په لاندې ډول پيدا کيږي:

$$L = d \cdot S_s / 2 \cdot S_b$$

$$d = 12 \text{ mm} \quad \text{د سيخ قطرد دي}$$

$$S_b = 15 \text{ kg/cm}^2 \quad \text{په کانکريټو کې کششي تشنج دي}$$

همدارنگه د سلبونو لپاره طولاني سيخان Dowel bars هم د جدول څخه بيدون د محاسبې څخه

$$4 \varnothing 20 \text{ mm} @ 25 \text{ cm } c/c \quad \text{رااخلو}$$

$$L = 50 \text{ cm} \quad \text{د طول څخه عبارت دي}$$